

SGF

STUDIO
GALERIJE
FORUM

**ŽELJKO
BORČIĆ**

18. 2 – 11. 3. 1986.

NAJNOVIJI BORČIČEVI POLAROIDI

Prilikom otvaranja jedne Borčićeve izložbe ovdje u Zagrebu, nekako smo uzgred mogli od govornika čuti isključujuće tvrdnje o prvenstvu autorske aplikacije polaroida kod nas. To mi je ostalo u uspomeni vjerovatno zbog pomisli na »prozaičnu« temu prvenstva medijskog i stilskeg transfera koja je vrlo često bila u središtu nekih naših umjetničkih diskusija, a za koju znamo da sve više gubi smisao ikakvog vrednovanja, dakako ponajviše umjetničkog, iako su neki bili skloni, a poneki to još uvijek jesu, ne tako rijetko s takvom argumentacijom poduprijeti svoj najviši sud o umjetničkom djelu. Propulzivna tehnologija suvremenih vizualnih medija i na nju vezana ideologija o demokraciji umjetnosti potiskuje takvu raspravu u pozadinu, a tek umjetnička praksa i s njom dubina poruke iscrtaiva istinski domet svakog stvaralačkog napora. To navodim ovom prilikom upravo radi Borčićeveg umjetničkog stava koji on dokazuje upornim i promišljenim ulaženjem u istraživanje medijskih mogućnosti umjetničkih formulacija u što nas uvjerava svojim fotografijama kao i diapozitivima i polaroidima. Borčić se bavi tim vizuelnim medijima usporedno već duži niz godina, s njima je u svakodnevnom kontaktu i u svojoj dizajnerskoj praksi. Tako smo na nekoliko njegovih samostalnih ili grupnih izložbi, na kojima se isticao izvornošću svoga pristupa, doživljavali vrlo senzibinog umjetnika angažirano usmjerenog u samu bit vizuelnog iskazivanja što možemo konstatirati naročito i u ekspresivnoj distinktivnosti svakog navedenog medija posebice. Izbor njegovih najnovijih polaroida je u tom stvaralačkom nastojanju vrlo riječit.

Borčić nas je dosadašnjom elaboracijom toga medija već odavno uvjerio da je uspio autorski doživljeno proniknuti u fascinantni svijet trenutačnog iscrtaivanja polaroidnih slika ograničenih na format 8 x 8 cm, koji iziskuje ustrajanje na »estetičnu« male slike. Znao nas je isto tako, povezujući te slike u međusobno sastavljene kompozicije, uzgibati u doživljavanju cjelina osmišljenih svojevrsnom vizuelnom kinetikom sekvenčnih sustava. Dio tih radova možemo vidjeti i na ovoj izložbi i oni označavaju u tom izboru jedine objektivne zapise polaroidom. Sve drugo što nam ovom prilikom nudi je sa stola umjetničke radionice koju ispunjava radost oćaravajuće igre oblikom i bojom. To su polaroidi sa emulgativnim intervencijama što je Borčić činio već na početku bavljenja s tom fotografskom tehnikom. Zbog toga sam se, kada sam vidio radove pripremljene za ovu izložbu, prisjetio one uvodne činjenice želeći da ukažem više na sadržaj nego na inovativnost. Time hoću reći da Borčić persistentno istražuje mogućnosti drugačijeg ugrađivanja u sliku. To je put svijesne negacije tehničkih raspona medija koji postaju prije ili kasnije nedostatni jednom ekskluzivnijem htijenju. Razvojni put fotografije je pun tih odmicanja od objektivnosti zapisa ka svjetlosnim interpretacijama likovnih poruka koje su, iako postaju same po sebi autonoman vizuelni govor, razumljive ipak samo u spregi sa tradicijom i aktualnom kreativnom praksom fotografije. Borčić odabire polaroid za svoja istraživanja naročito zbog naglašenih mogućnosti slojevite intervencije u emulziju koja je od samog pronalaska fotografije magični prostor umjetnikovih želja. U dubinu emulzije različito odmjeranim pritiscima tvrdih suhih crtala Borčić doraduje polaroidni zapis od prepoznatljivosti motiva do njegovog potpunog transformiranja u kromatsko i teksturno sasvim novu predodbu. To utiskivanje u emulziju omogućava ovladavanje fluidnim sustavom »pigmenata« u sloju boje, njihovo mijenjanje sa bijelom bojom grunda do transparentnog odmicanja obiju slojeva koje omogućava ugrađivanje crne boje podloge u strukturu slike. To je tehnički vidik njegovih interventnih polaroida, zapravo jedne skupine na ovoj izložbi, a drugu grupu predstavljaju polaroidi na kojima umjetnik vrši intervenciju nanošenjem ili podcrtavanjem tintama, flomasterima ili drugim pisalima u bojama koje se hvataju na plastičnu površinu polaroida. To su najnoviji Borčićeve radovi koji su nastali u protekle dvije godine. Sadržaj tih slika – polaroida vezan je na potsticaje prethodnih svjetlosnih zapisa polaroidom, fotograf odabire i između već odbačenih snimaka da bi u nekom od njih prepoznao jedan mogući »sinopsis« za novu sliku. I kad smo već kod takve oznake recimo da ideologija »nove slike« kao aktualnog umjetničkog smjera diskurzivno označava poneke od zadnjih Borčićeveh radova. To nije nekritičko preuzimanje, neke poteze njegovih slika – polaroida, koje bismo mogli označiti kao odmjer tih novih umjetničkih sadržaja, poznamo u njegovim radovima od prije recimo izrazitu ekspresivnost ili dekorativizam koji nastaje kao potsticaj reda stvari u prvotnom snimku. Izražajna sloboda koju možemo očitati u svakom polaroidu ponaosob ipak govori o umjetnikovom svijesnom prepuštanju izazovima vizuelnosti nove slike koja prevladava. Umjetnik je nošen intuicijom, programatičnim elaboriranjem ili potaknut čistim ludičkim zadovoljstvom u konfrontaciji i sjedinjenju izvanjskih poticaja i unutrašnjih viđenja.

12. januar 86.

Stane Bernik

BIOGRAFIJA

Rođen 1942. godine u Zagrebu. Nakon studija vizualnih komunikacija na Sir George Williams University u Montrealu, Kanada, živi i radi kao grafički dizajner u Zagrebu.

Adresa: Željko Borčić
41430 Samobor
Rudarska draga 14
tel. (041) 880 472

SAMOSTALNE IZLOŽBE

- 1971. Zagreb, Galerija 12
- 1973. Zagreb, Galerija SC
- 1974. Zagreb, Galerija SC
- 1976. Beograd, Aprilski susret
- 1977. Grožnjan, Galerija Smokvin list
- 1978. Ljubljana, Galerija Emonska vrata
- 1979. Seattle, USA, Post Alley Galery
- 1979. Zagreb, Galerija suvremene umjetnosti
- 1979. Novi Sad, Galerija Branko Baic
- 1980. Zagreb, Muzej za umjetnost i obrt
- 1980. Ajdovščina, Pilonova galerija
- 1982. Samobor, Samoborski muzej
- 1982. Zagreb, Studio galerije suvremene umjetnosti
- 1983. Novo Mesto, Galerija Pri slonu v gosteh
- 1983. Samobor, Samoborski muzej
- 1984. Zagreb, Galerija Karas
- 1985. Samobor, Samoborski muzej
- 1986. Zagreb, Studio Galerije Forum

KOLEKTIVNE IZLOŽBE

- 1968. Montreal, Museum of Contemporary Art
- 1971. Graz, Trigon 71
Madrid, Anne Barchet Galeria de Arte Barcelona, Premio Juan Miro
- 1972. Zagreb, zagrebački salon
Zagreb, Salon mladih
Milano, Premio Europeo Rizzoli
Beograd, Galerija doma omladine
- 1973. Zagreb, zagrebački salon
Zagreb, Salon mladih
- 1974. Buenos Aires, CAYC
Zagreb, zagrebački salon
- 1975. Ljubljana, BIO
Zagreb, ZGRAF
Zagreb, Zagrebački salon
Grožnjan, Gradska galerija
- 1976. Novi Sad, Sterijino pozorje
Varšava, Bienale plakata
- 1977. Subotica, Likovni susreti
Koper, Gradska loda
Piran, Mesna galerija
Buje, Srednjoškolski centar
Grožnjan, Gradska galerija
Zürich, kongres ICOGRADA
- 1978. Ljubljana, Moderna galerija
Sarajevo, Collegium Artisticum
Zagreb, ZGRAF
Zagreb, Galerija suvremene umjetnosti
Nova umjetnička praksa
- 1979. Novi Sad, Sterijino pozorje
Beograd, Muzej savremene umjetnosti
Banja Luka, Jesenji salon
Cambridge, Mass. USA, Polaroid Colection
Zagreb, CEFT, Nova fotografija 3
Zagreb, Suvremeni plakat u Hrvatskoj
- 1980. Beograd, Muzej suvremene umjetnosti
Maribor, Salon Rotovž
Charleroi, Belgia, Première triennale de photographie, Palais des beaux arts
- 1981. Zagreb, zagrebački salon
- 1982. Liverpool, England, Open Eye Galery
Graz, Austria, Stadt Park Forum
Zagreb, Galerija suvremene umjetnosti, inovacije u hrvatskoj umjetnosti sedamdesetih godina
Ljubljana, Razstavišče Rihard Jakopič, Grupa Junij
Sofia, Caracas, Havana... Jugoslavenski plakat
- 1983. Koprivnica, Varaždin, Čakovec, Nova hrvatska fotografija Zagreb, ZGRAF
Ljubljana, plakat BIO
- 1984. Zagreb, zagrebački salon
Barcelona, Espanā, Fotografia Mediterrània
Ajdovščina, Pilonova galerija, 4. triennale jugoslovenske fotografije – Profili
- 1985. Toyama, Japan, 1. International Triennial of Posters Ljubljana, Cankarjev dom, Profili

Izdavač
Published by
GALERIJA FORUM CENTRA
ZA KULTURU
I INFORMACIJE, Zagreb,
Teslina 16, tel. 421-144

Za izdavača
For the publisher
direktor
MILAN BREZAK

Urednik kataloga
Catalogue editor
MAJA HUNJAK

Predgovor
Preface
STANE BERNIK

Fotografije
Photographies
DAVOR MARJANOVIĆ
MIROSLAV IVANŠČAK

Grafički urednik
Graphical supervision
IVICA STANČIN

Likovna postava
Arrangement of exhibits
ŽELJKO BORČIĆ

Plakat
Poster design
IVICA STANČIN

Tisak plakata
Printing of posters
ŽELIMIR BAKOVIĆ

Tehnička postava izložbe
Technical layout
ŽELIMIR MARTINJAK

Umnozavanje kataloga
Printed by
KREŠIMIR ŠTEFANOVIĆ

Naklada
Edition
400 komada